

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. הא יש צמיד פתיל עליו טהור 2
- ב. תוכו ולא תוך תוכו..... 3
- ג. טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות טהור בכלי מתכות טמא בכלי עץ
... גולמי כלי עץ טמאין פשוטיהן טהורין..... 4
- ד. גולמי כלי מתכות טהורין פשוטיהן טמאין..... 5
- ה. דחק קפיזא בקבא 5
- ו. ואלו הן גולמי כלי מתכות כל שעתיד לשוף לשבץ לגרר לכרכר להקיש
בקורנס מחוסר כן או אוגן או אוזן טהור מחוסר כסוי טמא..... 6
- ז. כלי עצם..... 6
- ח. להביא דבר הבא מן העזים מן הקרנים ומן הטלפים שאר בהמה וחיה
מנין תלמוד לומר וכל מעשה א"כ מה ת"ל עזים פרט לעופות..... 7
- ט. שקדים המרים ... גדולים ... זה וזה לפטור 7
- י. התמד עד שלא החמיץ אינו ניקח בכסף מעשר..... 8
- יא. ופוסל את המקוה..... 8
- יב. משהחמיץ ניקח בכסף מעשר..... 9
- יג. ואינו פוסל את המקוה..... 10
- יד. האחין השותפין כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה כשחייבין
במעשר בהמה פטורין מן הקלבון..... 10
- טו. המתמד ונתן מים במדה ומצא כדי מדתו פטור..... 14

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

דף כה.

א. הא יש צמיד פתיל עליו טהור

אחד מהדברים¹ המצילין באהל המת: צמיד פתיל, כלומר מכסה הצמוד היטב ובהידוק לפתח הכלי, צמיד – זה הפקק, מורה לא רק על סתימת החלל בדבר מה כ"א גם על הסגירה ע"י הדוק שפתי החלל זו לזו, או כסוי הכלי אל הכלי פתיל – זה המקיף שזה הכסוי².

ומציל על הטהורים שלא יתטמאו שלא תיכנס טומאת אהל לטמא מה שבתוך הכלי, ואינן מונעין את הטומאה שלא תצא ותטמא את אחרים.

כיצד בית טמא שיש בו כלי מוקף צמיד פתיל, כל שבתוך הכלי טהורים, וכן אם היה שם אהל בתוך הבית, כל הכלים שבתוך האהל טהורים. אבל אם היה כזית מן המת נתון בכלים ומוקף עליו בצמיד פתיל והכניסו לבית הבית טמא.

כל המציל³ בצמיד פתיל⁴ באהל המת מציל בצמיד פתיל באויר כלי חרס, אם הציל במת החמור דין הוא שיציל בכלי חרס הקל, וכל שאינו מציל באהל המת אינו מציל באויר כלי חרס.

¹ רמב"ם הלכות טומאת מת פרק כ הלכה א

² תורה תמימה הערות במדבר פרק יט הערה עח

³ רמב"ם הלכות כלים פרק יד הלכה א

⁴ והנה יש מכסה הסוגר על כלי באופן הרמטי עד שתוכו מבודד מכל אשר בחוץ ואף על פי כן אין המכסה מחובר אל הכלי מבחינת החומר. במקרה זה הרי כאן "פתיל" שאיננו "צמיד". ואם יקחו חומר רך העתיד להתקשות וימרחו אותו על שטחי המגע, יהיה ה"פתיל" גם "צמיד": המכסה הסוגר יהיה מחובר עם הכלי מבחינת החומר. וכן שנינו במסכת כלים י, ב: "במה מקיפין? בסיד ובנפסים בזפת כו' בכל דבר המתמרח; אין מקיפין לא בבעץ ולא בעופרת מפני שהוא פתיל ואינו צמיד". נמצאת זו הוראת "אשר אין – צמיד פתיל עליו": שאינו סגור ומסוגר על ידי מכסה המחובר אליו. מובן מאליו שגם מכסה זה חייב להיות עשוי מחרס או מחומר אחר שאינו מקבל טומאה. כבר אמרנו שכלי חרס מציל באוהל המת משום שהוא סגור ואין הטומאה יכולה להגיע אליו, שהרי אינו מקבל טומאה מגבו. קל וחומר הדברים אמורים באותם הכלים שאינם מקבלים טומאה כל עיקר – מצד חומר או מצד הצורה, כגון "כלי גללים כלי אבנים" וכו', כלי עץ הגדולים הבאים במידה שאינם מיטלטלין מלא וריקן וכו' (ראה פי' ויקרא עמ' קפג ואילך); גם אלה מצילים בצמיד פתיל. רש"י הירש לבמדבר פרק יט פסוק טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ב. תוכו ולא תוך תוכו

כבר התבאר במסכת זבחים דף ג: שכל הכלים⁵ מקבלים טומאה בנגיעה בין מתוכו ובין מגבו, אבל לא מאוירו. שאם נכנסה טומאה לאוירו ולא נגעה בהן הרי הם טהורים

מלבד כלי חרס שדינו בהפך מתטמא ומטמא מאוירו, כיצד כלי חרס שנטמא ונכנסו אוכלין ומשקין לאוירו אף על פי שלא נגעו בו הרי אלו טמאין, אבל לא בנגיעה מגבו. ודוקא אוכלין ומשקין מקבלים טומאה מאויר כלי חרס, אבל כלי אינו נטמא מאויר כלי חרס כיצד כלי חרס גדול שהיו בתוכו כלים ונכנסה טומאה באוירו הוא טמא וכל הכלים שבתוכו טהורין.

כלי שהיתה⁶ הטומאה בתוכו, והכניס הכלי לאויר כלי חרס ושפת הכלי הטמא חוץ לכלי חרס אף על פי שהטומאה מכוונת בתוך כלי חרס הרי זה טהור, שנאמר (ויקרא יא פסוק לג) וְכֹל כֵּלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכּוֹ לֹא אֵל תּוֹךְ תּוֹכּוֹ.

וכן אם היה⁷ כלי חרס טמא, והכניס לאוירו כלי אחר שיש בו אוכלים ומשקין ושפת הכלי האחר חוץ לכלי חרס אף על פי שהאוכלין והמשקין מכוונין בתוך כלי חרס הטמא הרי אלו טהורין שנאמר (שם) כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכּוֹ יִטָּמָא וְלֹא שִׁבְתוֹךְ תּוֹכּוֹ.

כיצד קופה או קדירה וכיוצא בהן שהיה השרץ בתוכה, ושלשל הקופה לאויר החבית או לאויר התנור, אף על פי שהשרץ מכוון בתוך אויר החבית הואיל ושפת הקופה או החמת למעלה משפת החבית או משפת התנור הרי אלו טהורין,

ואם היה בתוך החמת או בתוך הקדירה וכיוצא בהן אוכלין או משקין ושלשלן לאויר התנור או לאויר החבית הטמאין הרי הן טהורין.

⁵ רמב"ם הלכות כלים פרק יג א - ג

⁶ רמב"ם שם פרק יד הלכה ח

⁷ שם הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ג. טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות טהור בכלי מתכות טמא

בכלי עץ ... גולמי כלי עץ טמאין פשוטיהן טהורין

כלי עץ וכלי עור⁸ מקבליהן כגון העריבה והחמת וכיוצא בהן מקבלין טומאה מדברי תורה, אבל פשוטיהן כגון הלוחות והכסא והעור שאוכלין עליו וכיוצא בהן אינן מקבלין טומאה אלא מדברי סופרים שנאמר (ויקרא יא פסוק לב) מִכֵּל פְּלִי עֵץ מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לַמִּדּוֹ מִה שֶׁק שִׁישׁ לוֹ בֵּית קָבוֹל אֶף כֵּל שִׁישׁ לוֹ בֵּית קָבוֹל.

בד"א שטומאת פשוטיהן מדברי סופרים בשאר טומאות הויזן מטומאת מדרס אבל במדרס הזב וחביריו מתטמאין מן התורה שנאמר (ויקרא טו פסוק ד) פֶּל הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב כֹּל הָעֲשׂוֹי לְמִשְׁכַּב או למרכב, וכן כלי זכוכית העשוי למשכב מתטמא במדרס מדבריהן.

כל הכלים⁹ אין מקבלין טומאה עד שתגמר מלאכתן, ובכלל זה כלי עץ הרי הם ככל הכלים, שאינם מקבלין טומאה עד שתגמר מלאכתם.

גולמי כלי עץ שנגמרה עיקר מלאכתם וראויים לתשימשם, אלא שלא נשלמה כל מלאכתם מקבלין טומאה משנעשה הכלי בצורתו, אף על פי שעתיד לתארו בשרד או להשוותו במחוגה או לייפותו במעצד, שאינו להוסיף בהם תוספת לנוי, וכן כשחסרים להם ידות וכדומה וכיוצא במעשים אלו, ועדיין הוא גולם הואיל ואינו מחוסר חקיקה והרי השלים הפירתו הרי זה מקבל טומאה,

⁸ רמב"ם הלכות כלים פרק א הלכה י

⁹ רמב"ם שם פרק ה הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וכל גולמי כלי עץ מקבלין טומאה חוץ משל אשכרוע¹⁰ שאין הכלי ממנו חשוב כלי עד שיתייפה¹¹, ואין יפיו ניכר קודם שיגמרנו. ודוקא כשמחוסרים יפוי¹², אבל אם מחוסרים ידות וכדומה, הרי הם מקבלים טומאה

כלי עץ שאין עליו צורת כלי אף על פי שמשתמשין בו אינו מקבל טומאה.

ד. גולמי כלי מתכות שהורין פשוטיהן טמאין

כלי מתכות אחד¹³ פשוטיהן כגון הסכינים והמספריים או מקבליהן כגון היורות והקומקומוסין הכל מקבלין טומאה שנאמר כל דבר אשר יבוא באש בין מקבל בין פשוט, אפילו תיבה או מגדל וכיוצא בהן של מתכת שהן מקבלין ארבעים סאה בלח או יתר מקבלין טומאה שנאמר כל דבר אשר יבא באש.

כל כלי מתכות¹⁴ אינן מקבלין טומאה עד שתגמר מלאכתן כולה ולא יהיה הכלי מחוסר מעשה כלל, אבל גולמי כלי מתכות אינן מקבלין טומאה. שכלי מתכת דמיהם יקרים, או שעשויים לכבוד, ולכן גלמיהם אינם מקבלים טומאה.

ה. דחק קפיזא בקבא

כלי עץ המחוסר¹⁵ חטיטת בית קיבול, כגון שחשב מתחילה לחקוק בו בית קיבול גדול וחקק חלקו ודעתו להשלימו, אינו מקבל טומאה עד שיחקוק את כולו, ואף על פי שהוא ראוי למלאכה, שכל שבדעתו להשלימו, כל זמן שלא גמר את חטיטתו, אינו חשוב שנגמרה מלאכתו, או לפי שכשיגמור את חטיטתו ירחיב אותו או יעמיק אותו, ונמצא שהדופן, או השוליים, אינם עתידים להתקיים כפי שהם עכשיו¹⁶, או לפי שמעשיו של האדם – שלקח

¹⁰ מין ארוז, ויש גורסים: כלי פירשע, שהוא עץ גופר, ודומה לאשכרוע

¹¹ וברמב"ם שם וקרוב בעיני שכלי עצם ככלי אשכרוע ואין גולמיהן מקבלין טומאה, ובראב"ד השיג עליו ועיי"ש במפרשים מש"כ

¹² לב אריה חולין כה ב; זכר יצחק ח"ב סי' כו.

¹³ רמב"ם שם פרק א הלכה ט

¹⁴ רמב"ם שם פרק ח הלכה א

¹⁵ מאירי כאן

¹⁶ עיין שו"ת אמרי אש יו"ד סי' פה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

בקעת גדולה – מוכיחים עליו שדעתו להשלים החטימה¹⁷, או שכיון שקודם שחטט את הכלי היתה דעתו שלא להשתמש בו עד שישלים את בית קבולו, מבטלת מחשבה זו את השיבות הכלי הקטן שנעשה בו בתחילת החטימה¹⁸.

ו. ואלו הן גולמי כלי מתכות כל שעתיד לשוף לשבץ לגרר לכרכר להקיש בקורנס מחוסר כן או אוגז או אוזן טהור מחוסר כסוי טמא

ואלו הן גולמי כלי מתכות¹⁹ כל שעתיד לשוף אותו או לשבץ או לגרר או לכרכר או להקיש בקורנס, או שהיה מחוסר אוזן או אוגז ה"ז אינו מקבל טומאה עד שיתקנו וייהו ולא תשאר בו מלאכה כלל, כיצד הסיף אינו מקבל טומאה עד שישופנו, והסכין עד שישחיונה וכן כל כיוצא במעשים אלו,

לפיכך העושה כלים מן העשת של ברזל או מן החררה של מתכת ומן הסובב של גלגל ומן הטסין ומן הצפויין ומכני הכלים ומאוגני הכלים ומאזני הכלים ומן השחולה ומן הנדודת הרי אלו טהורים מפני שכל אלו שנעשו גולמי כלי מתכות הן.

אבל העושה כלי משברי כלי מתכות ומן הכלים שנשחקו מרוב הזמן ומן המסמרות שידוע שנעשו מן הכלים הרי אלו מקבלין טומאה לפי שאינם גולמים.

דף כה:

ז. כלי עצם

¹⁷ משנ"א כלים פט"ז מ"ג, בתי"ב.

¹⁸ שו"ת מאמר מרדכי סי' צו.

¹⁹ רמב"ם שם הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כלי עצם²⁰ ככלי עץ לכל דבר לענין שפשוטיהן אינם מקבלים טומאה, אך כלי עצם ככלי אשכרוע שאין גולמיהן מקבלין טומאה²¹. וי"א דולמי כלי עצם ככלי מתכות²².

ח. להביא דבר הבא מן העצים מן הקרנים ומן הטלפים שאר בהמה וחיה מנין תלמוד לומר וכל מעשה א"כ מה ת"ל עזים פרט לעופות

שבעה מיני כלים²³ הן שמקבלין טומאה מן התורה ואלו הן: הבגדים, והשקין, וכלי עור, וכלי עצם, וכלי מתכות, וכלי עץ, וכלי חרש, הרי הוא אומר (ויקרא יא פסוק לב) מכל כלי עץ או בנך או עור או שק, ובכלי מתכות נאמר (במדבר לא פסוק כב) אך את הזהב ואת הכסף, ובכלי חרש (ויקרא יא פסוק לג) וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו תשברו.

ט. שקדים המרים ... גדולים ... זה וזה לפטור

השקדים המרים²⁴ שאין ראויין לאכילה בין בגדלן בין בקטנן²⁵ פטורין מתרו"מ לפי שאינן אוכל. ואפי' אם מיתקן ע"י האור וכה"ג אין חייבין בתרו"מ כיון שאין עומדים לכך. וי"א דחייבין בקטנן שאז אוכלין קליפתן²⁶.

²⁰ רמב"ם הלכות כלים פרק ה הלכה א

²¹ מפני שכלי אשכרוע נאים הם ואין נזים ניכר קודם שיופם.

²² השגות הראב"ד שם שכתב על הרמב"ם זאת הקורבה לא ידעתי מאין באה לו שהרי פירשו בו מעם מפני שמהוסרין שליקה וממרים את מה שבהם פירוש עושין מה שבהם מר ואין זה הענין בכלי עצם ואי ס"ל כר"נ דאמר במסכת חולין גולמי כלי עצם כגולמי כלי מתכות דמי לימא הכי ולמה ליה לדמויינהו לאשכרוע שהוא כלי עץ ומוציא מדין כלי עץ שאפילו שליקתו מעכבתו מפני שפונם מה שנותנין בו

²³ רמב"ם הלכות כלים פרק א הלכה א

²⁴ רמב"ם הלכות מעשר פרק א הלכה ט

²⁵ ואף על גב דיש קצת אנשים שאוכלים אותן בקטנן שאז עדיין אינן מרים כ"כ אפי"ה לא נחשב אוכל ופטורין ממעשרות

²⁶ באו"ח סי' ר"ב ס"ה שפסק דמברכין עליהן בפה"ע, אכן הרא"ש בפ"ו דברכות סי' ג' מחלק בין מעשר לברכה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

השקדים המתוקים²⁷ משתפרש קליפתן החיצונה חייבים בתרו"מ, וי"מ²⁸ משתפרוש קליפתן הפנימית.

י. התמד עד שלא החמיץ אינו ניקח בכסף מעשר

התמד²⁹ כלומר מים³⁰ שנתנו על השמרים או על החרצנים כדי שיקלוט הטעם, עד שלא החמיץ שעדיין לא קלט טעם יין³¹, אינו נלקח בכסף מעשר מפני שהוא כמים.

יא. ופוסל את המקוה

כבר התבאר במסכת מכות דף ג: שמקוה שהיא³² כשרה דהיינו שיש בה ארבעים סאה, או מעיין אפילו אין בו אלא כל שהוא (דמעין מטהר בכל שהוא), יכול לשאוב אפילו לכתחלה מים שאובין ולתת לתוכן כל מה שירצה והם נשארין בכשרותן, ואף על פי שהמים שהוא שואב ומוסיף עליהם הם מתרחבין ורבים על המים שהיו בהם תחלה אינן פוסלין אותן דעדיין שמם הראשון עליהם.

ודעת הרמב"ם דבמים שאובים עד רובו³³ דוקא כשר ואף ע"פ שהאחרונים הסכימו להכשיר מ"מ אין ראוי להכניס הראש בין המחלוקת³⁴.

²⁷ רמב"ם הלכות מעשר פרק ב הלכה ה

²⁸ גי' הגר"א בהגהות הרד"ל והביאו רידב"ז אבל בביאור הגר"א אי' החיצונה:

²⁹ רמב"ם הלכות מעשר שני ונמע רבעי פרק ז הלכה ו

³⁰ ר"י קורקוס וכ"כ רבנו בפי"מ ספ"ק דחולין דבתרווייהו מיירי וכבר נחלקו בזה רש"י ותוס' בחולין כ"ה ב' אי מיירי בשמרים או בחרצנים ורוב הראשונים שם הסכימו דמיירי בשמרים ולפ"ד רבנו בתרווייהו מיירי.

³¹ ודוקא אם שייר ממנו בכוס ולא החמיץ כלל כדלהלן דף כו. הא לא"ה חיישי' שמא יחמיץ ויהי' חל המעשר למפרע כדבסמוך ולכן הוי ספק מעשר

³² שו"ע ונו"כ יו"ד רא טו

³³ בב"י [עמוד רסא ד"ה אבל] מבואר שטעמו של הרמב"ם [מקואות ד, ז] מפני מראית העין, שיאמרו שכולו הוא שאוב. ולפי זה נראה לענ"ד דמקוה שהוא מעיין הנובע ליכא חשש, שידוע שמעיין זה אין דרכו לפסוק.

דג"מ שם

³⁴ ש"ך שם מג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אבל כל זמן³⁵ שאין במקוה ארבעים סאה אפילו אם אינו חסר אלא כל שהוא אם נפלו לתוכו שלשה לוגין מים שאובין פסלוהו רבנן, לא שנא שאובין בכלי לא שנא סוחט כסותו לתוכה.

לא גזרו חכמים³⁶ על שלשה לוגין שאובין שיפסלו את המקוה אלא אם כן יהיו כל הג' לוגין שלימות ויהיה מראיהן מים³⁷.

וכשהן שלימים מים וגם מראיהן מים, פוסלין אפילו הם מי כבשים שנכבשו בהן פירות וירקות, ומי שלקות שנתבשלו בהם ירקות או פירות³⁸, ותמז שלא החמיץ, וכן מי צבע³⁹ פוסלין את המקוה בג' לוגין שכולם מים⁴⁰.

לפיכך שלשה לוגין שלימים מים שנפל לתוכן יין עד שחזרו למראה יין ונפלו למקוה חסר, אף על גב שיש כאן שלשה לוגין שלימים מים לא פסלוהו כיון שאין מראיהן מים.

וכן ג' לוגין חסירים כל שהוא שנפל לתוכן מעט חלבי⁴¹ והשלימוהו לג' לוגין ונפלו למקוה חסר, אף על גב שיש כאן הכל מראה מים לא פסלוהו כיון שאין כאן ג' לוגין שלימים מים, דתרתני בעינן שיעור מים ומראה מים.

והא דאמרינן בג' לוגין מים שנפל לתוכן יין עד שחזרו למראה יין דלא פסלוהו, היינו דוקא כשלא שינו מראה המקוה אבל אם שינו גם מראה המקוה פסלוהו⁴².

יב. משהחמיץ ניקח בכסף מעשר

³⁵ שם

³⁶ שם סעיף כג

³⁷ דגבי מקוה דוקא מים כתיב ומקוה מים, לפיכך לא גזרו אלא במים דומיא דעיקר המקוה של תורה

³⁸ ועיין דעת תורה מה דינו בשנשתנה מראיתו

³⁹ אין בהם ממש רק שריית הסמנים בלבד וכן בהדחת כלים. מ"ז שם לה

⁴⁰ שו"ע ונו"כ שם כד

⁴¹ נקט ברישא יין ובסיפא חלב לפי שברישא קאי אשינה מראה המים ומצוי כן ביין אדום שמהפך המראה אפילו במעט יין וכן כתב ב"י לקמן בשם התוס' דדוקא יין אדום משנה המראה ולא לבן משא"כ בסיפא שהמים נשארו במראיתן וכן הוא מצוי בחלב מעט כנ"ל. מ"ז שם לג

⁴² מפורש בדברי הרא"ש דדוקא כשלא שינו מראה המקוה אבל אם שינו מראיו פסלוהו ופשוט הוא עכ"ל ב"י וכו"כ העמ"ז ופשוט הוא דאפילו יש במקוה מ' סאה וגשתנה מראיו פסול. ש"ך שם ס

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תמד⁴³ משהחמיין⁴⁴ שנגמרה תסיסתו. למרות שלענין מעשר ולשאר דינים אין דינו כיון אא"כ נתוסף רביע⁴⁵, לענין לקנות בכסף מעשר נלקח כיון וכשכר⁴⁶, לקחו עד שלא החמיין והחמיין אח"כ, קנה מעשר למפרע, שהתברר שכבר אז נתן בו הכח להחמיין אח"כ ונחשב משקה⁴⁷.

יג. ואינו פוסל את המקוה

שאר המשקין⁴⁸ ומי פירות ומוריים ותמד משהחמיין ושכר⁴⁹, כל אלו אינם נקראים מים והם כמו יין לעיל ואין פוסלין מקוה החסר בג' לוגין וגם אין משלימין אותו להכשירו ואפילו חסר מעט⁵⁰, וכל שכן שאם היו בו ל"ט סאין ונפל לתוכו סאה אחת מאלו אין משלימין אותו, שהרי אינו מים והתורה מקוה מים אמרה.

אבל אם יש בו ארבעים סאה ונפל לתוכו סאה אחד מאלו אף על פי שנמל מתוכו סאה אחרת כנגדו כשר, שכבר נתבטל בארבעים סאה מים שבו ונעשו גם הם מים, אפילו עשה כן עד י"ט פעמים דעדיין נשארו בתוכו כ"א סאין מים נקיים שרובו כשר וטפי לא.

יד. האחיז השותפין כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה

כשחייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון

כבר התבאר במסכת מנחות דף קח: שנצטוינו לתת מחצית השקל בכל שנה, ומטבעות חציי השקלים⁵¹ הכל צריכין להן כדי שיתן כל אחד ואחד

⁴³ רמב"ם הלכות מעשר שני ונמע רבעי פרק ז הלכה ו

⁴⁴ רש"י בעירובין כ"ז ב' ובחולין כ"ה ב' והר"ש במעשרות פ"ה מ"ו

⁴⁵ כמש"כ רבנו ברפ"ב ממעשר ה"ז

⁴⁶ שלא גרע משכר שעושין מתמרים או מתאנים שכיון שקלט הטעם הו"ל אוכל ונקנה בכסף מעשר. עיין ירו' מע"ש פ"א ה"ב

⁴⁷ כמבואר ברש"י להלן דף כו.

⁴⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד רא כד

⁴⁹ ש"ך שם סא כהרמב"ם

⁵⁰ ש"ך שם סב

⁵¹ רמב"ם הלכות שקלים פרק ג הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

חצי שקל שהוא חייב, לפיכך כשהיה אדם הולך אצל השולחני ופורט שקל לשני חצאין יתן לו תוספת⁵² על השקל⁵³, ואותה התוספת נקראת קלבון⁵⁴. וי"א⁵⁵ שגם הנותן מחצית השקל ללא פריטה חייב בתוספת הנקראת קלבון⁵⁶. ואף אם⁵⁷ נתן פרוטות או כסף כמשקל חצי שקל צריך ליתן קלבון.

כמה הוא שיעור הקלבון, בזמן שהיו נותנין במחצית השקל שני דינרין היה הקלבון חצי מעה שהוא אחד משנים עשר בדינר ומעולם לא ניתן הקלבון⁵⁸ פחות מזה.

⁵² ואף על גב דכתיב העשיר לא ירבה במל הוא בשקל. תלמיד רשב"ש בספ"ק דשקלים ובתחלת הסוגיא שם כ' אף על גב דכתיב העשיר לא ירבה טוב להרבות מלמעט ולמעמי אויל דהקלבון הוא להכרע וניתן לשקלים לר"מ ואינו מה"ת א"כ מוסיף הוא על מחה"ש וע"ל פ"א ה"ו בשם הרמב"ן דבזמן שכולן מוסיפין אין בזה משום העשיר לא ירבה ולפ"ז א"ש גם כאן להראשונים שכולן צריכין להוסיף קלבון גם מי שהביא מחה"ש. עיין בשקל הקודש בביאור הלכה שם.

⁵³ רבנו לשימתו לעיל פ"א ה"ט דהשלחנים הם היו הגזברים והם נמלו את השקלים מהצבור והביאוהו למקדש ודרך השלחני דכשמביאין לו שקל לפרוט בשני חצאין הוא נותן לשלחני דבר מועט עבור מרחתו לפרוט ואל"כ השלחני מוריד קצת מהמשקל ונוטל לעצמו בשביל שפורט ונמצא מחצית השקל חסר ממשקלו ולכן תקנו חז"ל שכל הנותן שקל בשביל שני אנשים צריך להוסיף מטבע קטנה עבור שפורטין לו וזה נקרא קלבון אמנם השלחנים לא נמלו הקלבון לעצמן אלא נותנין אותו ג"כ להקדש כדלקמן פ"ז כי הם היו שלוחי ההקדש לפרוט וכ"ז בשנותנין שקל שלם אבל אם א' מביא מחצית השקל א"צ להוסיף קלבון כי לא שייך כאן הטעם הנ"ל וכ"ז דעת רבנו וכן דעת הרא"ש בפירושו ע"פ התוספתא

⁵⁴ מלשון קל בון כלומר קל ביניים דבר קל ומועט להכרע ביניהן.

⁵⁵ רש"י חולין כ"ה ב' ובבכורות ג"ו ב' בפ"י ראשון ותוס' בכתובות צ"ט א' והרא"ש כאן בפירושו וכ"ד רבנו משולם ותלמיד רשב"ש ופסקי ר"ד חולין כ"ה ב'.

⁵⁶ וטעם הקלבון הוא להכרע דשמא משקל מחצית השקל אינו מכוין ולכן נותנין עוד דבר מועט כדי שיהא ברור שנתנו לא פחות ממחצית השקל ודעת רש"י בביצה ל"ט ב' [וכ"נ בפ"י ר"ח שם] ובבכורות ג"ו ב' בפ"י השני וכ"ד רבנו משולם שהטעם משום שהגזברין צריכין כמה פעמים לפרוט חצאי השקלים על מטבעות גדולות כי בזה נוח להם לקנות קרבנות הצבור וכדי שלא יפסיד ההקדש מה שנותנין לשולחני עבור הפירוש חייבו חכמים לכל א' ליתן קלבון.

⁵⁷ מנ"ח מצוה ק"ה בשם החינוך

⁵⁸ והקלבונות אינן כשקלים דבירושלמי ספ"ק דשקלים ובתוספתא יש בזה פלוגתא להיכן היו הקולבונות נופלין רמ"א לשקלים [דהיינו לתרומת הלשכה עם שאר השקלים] ר"א אומר לנדבה [פי' לקיץ המזבח] ר"ש שזורי אומר רקועי זהב צפוי למזבח ולבית קדשי הקדשים בן עזאי אומר שולחנין היו נוטלין אותן בשכרן [שהיו יושבין לצרכן ובטלין ממלאכתן] וי"א להוצאת דרכים [דהיינו לאותן שמוליכין אותן מעירן למקדש או לתיקון הדרכים] וס"ל לרבנו דלא פליגי והכל נכון ושומרין אותן למה שיצטרכו אבל דעת המאירי דקי"ל כמ"ד לנדבה ולכן י"א שמניחין אותן השולחנים בפני עצמן עד שיסתפק מהן ההקדש לפי הצורך לאחד מהדברים הבאים. לתרומת הלשכה עם שאר השקלים או לנדבה לקיץ המזבח, או לרקועי זהב צפוי למזבח ולבית קדשי הקדשים או לשולחנין בשכרן או להוצאת דרכים לאותן שמוליכין אותן מעירן למקדש או לתיקון הדרכים לפי מה שיצטרכו. וי"א שאינו הולך אלא לנדבה לקיץ המזבח.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

האחין⁵⁹ שעדיין לא חלקו מה שהניח להם אביהם, הרי הם⁶⁰ כאילו אביהן עדיין חי והרי הם כאדם א' שי"א⁶¹ שפטור מן הקלבון ולכן פטורים גם הם מקלבון. וי"א שהרי הם כאילו אביהן עדיין קיים ומביא עבורן⁶², והאב ששקל עבו בניו פטור מקלבון⁶³ ולכן גם הם פטורין מקלבון.

וכן אם⁶⁴ קנו נכסים ממועות תפוסת הבית כ"ז שלא חלקו פטורין מקלבון. וי"א⁶⁵ שהגם שלא חלקו אין נפטורין אלא מב' קלבונות, אבל חייבין קלבון א'.

אבל אם חלקו וחזרו ונשתתפו⁶⁶ הרי הם כשני בני אדם שמביאין ביחד שקל וחייבין בקלבון וי"א⁶⁷ שנותנין ב' קלבונות דלא פלוג רבנן בב' אנשים.

⁵⁹ רמב"ם הלכות שקלים פרק ג הלכה ד

⁶⁰ שהאחין שעדיין לא חלקו ומביאין שקל א' בשביל שניהן הוי כאילו אביהן עדיין חי והוי כאדם א' ופטור מקלבון

⁶¹ כן דעת רבינו פרק ג הלכה א שהנותן מחצית אינו חייב בקלבון, ורק הנותן שקל ומקבל עודף, או שנותן עבור שני אנשים, צריך ליתן קלבון בשכר פרישתו, שמכיון שהשלחנים הם היו הגזברים והם נטלו את השקלים מהצבור והביאוהו למקדש. ודרך השלחני כשמביאין לו שקל לפרוט בשני חצאין מוריד קצת מהמשקל ונוטל לעצמו נמצא מחצית השקל חסר ממשקלו, ולכן תקנו חז"ל שכל הנותן שקל בשביל שני אנשים צריך להוסיף מטבע קמנה עבור שפורטין לו וזה נקרא קלבון

⁶² דעת רוב ראשונים שהאחין שעדיין לא חלקו ומביאין שקל א' בשביל שניהן הוי כאילו אביהן עדיין חי והשוקל על אחר ונותן לו במתנה פטור מקלבון ולכן כמו שהאב ששקל עבור בניו פטור מקלבון ה"ה האחין שעדיין לא חלקו נחשב כאילו אביהן עדיין קיים ומביא עבורן ופטורין מקלבון, כמש"כ בראב"ד כאן ורש"י חולין כ"ה ב' והרא"ש וריבב"ן ספ"ק דשקלים ורבנו משולם ותלמיד רשב"ש והרע"ב אבל המאירי הסכים לדעת רבנו

⁶³ ואינם יכולים לפרש ברמב"ם דס"ל שאף אחד השוקל מחצית חייב בקלבו וכמש"כ רש"י בן כה: ובבכורות נו: בפ"י ראשון ותוס' בכתובות צט. והרא"ש כאן בפירושו וכ"ד רבנו משולם ותלמיד רשב"ש ופסקי רי"ד חולין כה:

⁶⁴ בן הרמב"ן ורא"ה ביצה ל"ט ב' וכ"כ עוד ראשונים

⁶⁵ רש"י בביצה ל"ט ב' בכורות נ"ז ב' [וכבר העיר הסמ"ג מ"ע מ"ה על הסתירה בין רש"י בביצה לרש"י בחולין] ותלמיד רשב"ש וכן הסכים רש"ם ועיי' בפ"י ריבב"ן שכ' דבירו' משמע דפטורין לגמרי

⁶⁶ ואין נ"מ אם חלקו גדיים כנגד גדיים או גדיים נגד תישים ובין חלקו ט' כנגד ט' או ט' כנגד י' דבכל גווני לא אמרי' דכשחזרו ונשתתפו אח"כ חזרה תפוסת הבית למקומה ופטורין מקלבון דכיון שחלקו וחזרו הרי הן כב' אנשים וחייבין. כן פסק רבנו בפ"ו מבכורות ה"י

⁶⁷ רש"י חולין כה: ביצה לט: בכורות נו: ותוס' כתובות צט. וכ"כ בחי' המאירי בביצה שם אבל רש"ם הסכים שאין חייב אלא קלבון א'. ציון ההלכה שם י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ולענין מעשר בהמה דינם שונה, שהלוקח טלאים⁶⁸ שנולדו בשנה זו או שנתנו לו במתנה הרי הם פטורים מן המעשר עד שיולדו ברשותו, לפיכך האחים שירשו טלאים מאביהם הרי הן פטורין מן המעשר.

אבל הנולדים להם לאחר מכאן מאלו הבהמות חייבין במעשר, וכן האחים שקנו בהמות ממועות הירושה הרי הנולדים מהם לאחר מכאן חייבין במעשר שהרי ברשותן נולדו והרי הן כאיש אחד.

חלקו האחים והשותפין אחר שנולדו להן הבהמות ברשותן וחזרו ונשתתפו הרי אלו פטורין מן המעשר, שבשעה שחלקו נעשו הכל לקוחין והלקוח פטור וכשחזרו ונשתתפו הרי נשתתפו בבהמות ועדיין לא ילדו להן ברשותן אחר שיתוף זה השני, ואף על פי שחלקו גדיים כנגד גדיים וטלאים כנגד טלאים ועשרה כנגד עשרה הכל פטורין מן המעשר והרי הן כלקוחין.

האחין שהיה להן בהמה וכספים וחלקו בכספים חייבים בקלבון⁶⁹, אף על פי שעדיין לא חלקו הבהמה.

חלקו הבהמה⁷⁰ ולא חלקו הכספים פטורין מן הקלבון עד שיחלקו הכספים ואין אומרין הרי הם עומדין לחלוקה כשם שחלקו הבהמה.

ולעני מעשר⁷¹ בהמה האחין והשותפין שחלקו בכספים ולא חלקו בהמה חייבין במעשר שעדיין לא נעשו הבהמות לקוחין, אבל אם חלקו הבהמות אף על פי שעדיין לא חלקו הכספים הרי אלו פטורין.

ודין שאר יורשין⁷² כגון שני גיסין שירשו את חמיהן וכן כל שני יורשין דינם כאחים.

⁶⁸ רמב"ם הלכות בכורות פרק ו הלכה י

⁶⁹ דלענין קלבון תלוי בכספים ודוקא אם לא היו הבהמות רוב הנכסים אבל אם היו רוב הנכסים הו"ל כלא חלקו כדאיתא בירו' וכ"כ הראב"ד כאן וכ"כ המאירי ותמה על רבנו שהשמיטו ודעת הכסף משנה וכ"כ רש"ם ופסק בן דרבנו אין מחלק בזה

⁷⁰ רמב"ם שם פרק ג הלכה ה

⁷¹ רמב"ם שם הלכה יא

⁷² ירו' וכ"כ המאירי אבל בפ"י ריבב"ן לפ"מ שמפרש את הירו' משמע דדוקא באחין פטורין ולא בשאר קרובים אבל כל המפרשים לא פי' כן ועי' רמב"ם פ"ח משלוחין ה"ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת חולין

י"א⁷³ שאין דין השותפין כדין האחין בין לענין חיוב קלבון ובין לענין מעשר בהמה וחיובים בקלבון ומעשר בהמה, וי"א⁷⁴ שדינם כאחים, לפיכך השותפין שנשתתפו בבהמות והביא זה מאה טלאים וזה מאה טלאים וערבום ונשתתפו בהן הרי המאתים פטורים מן המעשר שכל טלה מהן כמכור. אבל הנולדים להם בשותפות לאחר מכאן מאלו הבהמות וכן אם היו שותפין במעות וקנו בהמות ממעות השותפות, חייבם במעשר חלקו השותפין אחר שנולדו להן הבהמות ברשותן וחזרו ונשתתפו הרי אלו פטורין מן המעשר.

וכן השותפים שנתנו שקל על ידי שניהם פטורין מן הקלבון, שהרי הם כאדם אחד. במה דברים אמורים⁷⁵ בשותפין שנשאו ונתנו במעות השותפות ונשתנה עין המעות, שלקחו בו דברים אחרים דאז כיון שנכסים אלו נלקחו תחלה בשותפות ולא הי' ניכר מעולם איזה לזה ואיזה לזה הו"ל כאדם א' שמביא שקל שלם דפטור מקלבון אבל אם הביא זה מעותיו וזה מעותיו וערבום ועדיין לא נשתנו המעות ולא הוציאום הרי אלו חייבין בקלבון. שהרי זה כב' בנ"א שמביאין שקל שלם דחייבין בקלבון. נשאו ונתנו ואחר זמן חלקו וחזרו ונשתתפו חייבין בקלבון כיון שכבר חלקו וניכר חלקו של כל א' אף על גב שחזרו ונשתתפו הו"ל כב' בנ"א וחייבין בקלבון. עד שישאו ויתנו בשותפות זו האחרונה וישתנו המעות.

טו. המתמד ונתן מים במדה ומצא כדי מדתו פטור

⁷³ ראב"ד שקלים ורש"י חולין כ"ה ב' והרא"ש וריבב"ן ספ"ק דשקלים ורבנו משולם ותלמיד רשב"ש והרע"ב שרש"י פירש המשנה וכל הסוגיא בדרך אחר שמפרש רבינו ז"ל ומעם מחלוקתם הוא מפני שרש"י ז"ל גורם האחין השותפין וכולה חדא מלתא היא דר"ל אחין שהן שותפין שעדיין לא חלקו אבל בשותפין לחוד אית ליה לרש"י ז"ל דלעולם הם חייבים בקלבון וכן לעולם הם פטורים ממעשר בהמה אפילו הבהמות שיוולדו להם בעודם בשותפותם ומה שהילקו במשנה ובסוגיא ואמרו כשהייב במעשר הוא פטור מן הקלבון וכשהייב בקלבון פטור ממעשר לא נאמר דבר זה אלא באחין שירשו מאביהן דשייך בהו חיוב במעשר דעדיין לא חלקו ומשום כך חייבים דכאביהם דמו אבל בשותפין דעלמא שהביא זה ממונו וזה ממונו ונשתתפו לא שייך הא וכן פטור מקלבון לא שייך אלא באחין שירשו מאביהן דכיון דלא חלקו וכאביהן דמו אילו היה אביהן נותן סלע על שני בניו לא היה נותן קלבון אינהו נמי עבדי הכי אבל בשני שותפין דעלמא לא שייך הא. לח"מ בכורות שם ועיי"ש שהאריך בביאור מחלוקתם, ועיי"ש בחי' הגר"ח הלוי

⁷⁴ דעת הרמב"ם בכורות שם הלכה י ושקלים שם

⁷⁵ רמב"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

כבר התבאר במסכת ב"ב דף צו: ששמרי יין⁷⁶ שבמשמרת⁷⁷ שנתן עליהם מים ג' מדות, ויצא מהם ד' שנתמצה לתוכם מדה אחת יין מהשמרים, הרי זה כיון מוזוג, שכן היה דרך מציגת היין בימי חכמי התלמוד שהיו יינותיהם חזקים למוזוגו בג' חלקים מים, ולפיכך מברכים עליו בורא פרי הגפן.

ואם יצא פחות מד' אף על פי שיש בהם טעם יין קיוהא בעלמא הוא ואין מברכין עליו אלא שהכל.

ויינות שלנו שאינם חזקים כל כך משערים בשיעור מציגת היין שבאותו מקום ואם יצא פחות מזה מברך שהכל⁷⁸.

אבל שמרים שלא נתן עליהם מים אין היוצא מהם נחשב כקיוהא בעלמא, אלא יין גמור הוא ומברכים עליו בורא פרי הגפן. וכן אם מציץ היין מתוכם⁷⁹, מברך בורא פרי הגפן.

ודוקא בשמרים ומשום שלחלוחית יין שיש בהן אינו חשוב כ"כ. אבל יין גופא שיצא מדריכת ענבים אם שפך עליהם מים אפי' יותר משלשה חלקי' עד קרוב לששה, ג"כ יין גמור הוא אולם צריך רק שיהיה בו טעם וריח⁸⁰ יין, שראוי לשתיה ע"י מציגה זו ודרך בני אדם לשתותו במקום יין ע"י מציגה זו⁸¹, דאל"ה אמרינן דבטלה דעתו אצל כל אדם⁸². ומנהג קהילות ספרד⁸³ שבזמננו שהיינות אינם חזקים יש להקפיד שלא

⁷⁶ שו"ע ונו"כ שם ה

⁷⁷ מיירי בשמרים של ענבים שדרכו אותן שנעשה בלי תערובות מים אבל כיון צמוקים שלנו שנשרה מתחלה הצמוקים עם מים א"כ גם בלחלוחית יין שיש בהשמרים מעורב מתחלתו הרבה מים וכשנותן עוד מים בודאי נתבטל כח היין שהיה בו תחלה. מ"ב שם כח

⁷⁸ ברמ"א כתב בשם האגור ובלבד שלא יהא היין אחד מששה במים, כי אז ודאי בטל ועיין במ"ב לא שדברי הג"ה אין לו ביאור דהמחבר הלא בא להחמיר דביינות שלנו לא סגי שיהיה רק רביעית יין ואפילו אם הדרך באותו מקום לעשות מציגה גדולה הלא פחות מרביעית יין בודאי לא מהני אפילו ביינות שלהם שהיו חזקים ומהרמ"א משמע דמהני עד קרוב לששה חלקים מים ובאמת דדברי האגור לא קאי על שמרים דבשמרים השיעור כמו שכתב המחבר והוא מיירי כיון ענבים גופא כשמוזגו עם מים דעד קרוב לששה שם יין עליו וכנ"ל ⁷⁹ אולם שמה אותם גופא ועל אף שיש בהם לחלוחית יין אינו מברך בפ"ה. דשמרים אזוקי מויק. מ"ב שם כז ועיין שעה"צ כא

⁸⁰ מ"ב שם לב

⁸¹ מיירי ג"כ כיון חי שנעשה מתחלה בלי תערובת מים ולכך ראוי שיתוסף עליו אח"כ הרבה מים ויהיה שם יין עליו אבל כיון צמוקים שלנו שנתערב מתחלה הצמוקים בהרבה מים אין שייך כלל אח"כ מציגה כזו ואפילו פחות מזה מתבטל שם יין. מ"ב שם

⁸² מ"ב שם כט

⁸³ וכן הוא בפ"ג (א"א סקט"ז) שו"ת אור לציון ח"ב פ"כ אות י"ח ושו"ת חזון עובדיה ח"א מהר"ב סי' ו' אות ב' עפ"י הרבה פוסקים ספרדים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

לערב מים יותר מרוב נגד היין, ואפילו בשעת הדחק שאין לו כי אם מעט יין, לא יערב בו רוב מים. ויש מפוסקי אשכנז שחששו שלא לערב אפילו מיעוט מים⁸⁴. ויש שהקילו בשעת הדחק עד ששה חלקים.

ואם הוא יותר מאחד בששה במים הרי הוא בטל וברכתו שהכל אפילו יש בו טעם יין⁸⁵.

י"א⁸⁶ שבמיץ ענבים אין לערבב בו מים אפילו פחות מרוב, ויש חולקים⁸⁷ וסוברים שאף במיץ ענבים אפשר להוסיף בו מים כל שהמיץ ענבים רוב נגד המים.

מיץ ענבים משוחזר⁸⁸, אם ידוע שלא הוסיפו מים יותר מכפי הכמות של המיץ ענבים בצורתו הטבעית ברכתו למנהג קהילות אשכנז, בורא פרי הגפן⁸⁹, אולם ספק ברכות הוא⁹⁰, כיון שקשה לשער את כמות המים שהוסיפו עליו.

⁸⁴ בא"ר סק"י וערוה"ש סעי' י"ג, ובאורחות רבנו ח"ג עמ' רכ"א מביא בשם החזו"א זצ"ל שאמר לו שבינות שלנו אפשר להוסיף עד שליש מים ולברך בופה"ג ועל הגפן.

⁸⁵ ואף דבעלמא קי"ל טעם כעיקר דאורייתא הכא לא חשיב טעם דכקוהא בעלמא דמי. מ"ב שם לג ממנן אברהם בשם מהרי"ל

⁸⁶ מנחת שלמה להגרש"ז אויערבך זצ"ל סי' ד' וס' וזאת הברכה פו"ב בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל.

⁸⁷ שו"ת מנח"י ח"ח סי' י"ד, שו"ת אור לציון שם, ועכ"פ עד שליש מים ודאי שפיר דמי

⁸⁸ הוא מיץ ענבים שמממטים ע"י אידוי את המיץ עד שנשאר תמצית שהוא רק אחד מחמשה ממה שהיה קודם, ולאחר זמן כשזה כבר מיועד למכירה מוסיפים עליהם מים עוד ארבע חמישיות כשיעור שהיה קודם וגם הטעם חוזר להיות כמעט כמו שהיה מקודם. אולם מיץ ענבים משוחזר, שהיה מצוי לפני כמה עשרות שנים, שמייבשים את המיץ ענבים עד שנעשה אבקה, ולאחר מכן מערבים אבקה זו במים. לענין זה הכריעו הפוסקים שברכתו שהכל נהיה בדברו ואינו יין כלל, שאינו אלא כעין מים ממותקים.

⁸⁹ שו"ת מנח"י ח"ח סי' י"ד, ועיין מש"ב עוד בזה בח"ט סי' י"ז, ועיי"ש שהיה מורה ליתר שאת שיוסיפו בו עוד איזה כמות של יין רגיל.

⁹⁰ עיי"ש דיש לחשוש לספק בברכה אחרונה דאפשר שאין המים מצטרפין למיץ ענבים לשיעור רביעית, ושאני מיין שעירבו בו מים שהיין רגיל במזיגה ודרכו בכך והמים משלימים טעם היין, ובמנחת שלמה סי' ד' מוסיף עוד לחזק הפקפוק והספק על עצם מהילת מים במיץ ענבים דדברי הרמ"א אמורים דוקא ביין, ואף בנידון דידן שמיץ הענבים מרוכז, מ"מ יש להבדיל בין המים הטבעיים שהיו בו לבין מה שמוסיפים מים רגילים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

